

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Cluster mensenrechten

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
29 augustus 2023

Ons kenmerk
4869644

Bijlagen
2

nota

Kamerbrief WODC-onderzoek Protocol 16 bij het EVRM

1. Aanleiding

In 2017 heeft de toenmalig minister van Veiligheid en Justitie een evaluatie van de werking van Protocol 16 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) toegezegd aan de Tweede Kamer.¹ Dit evaluatieonderzoek is intussen uitgevoerd door Universiteit Utrecht, in opdracht van het WODC. In bijgevoegde kamerbrief wordt het onderzoeksrapport aan de Tweede Kamer aangeboden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met ondertekening en verzending van bijgevoegde kamerbrief.

4. Toelichting

- De brief aan de TK

Het WODC heeft aangekondigd het rapport op 13 september a.s. beschikbaar te maken op de website van het WODC. Dat is ook het moment om het aan de Tweede Kamer aan te bieden. Bijgevoegde aanbiedbrief betreft een 'blanco' aanbieding aan de Kamer. Het is gezien de beschikbare tijd sinds de oplevering van het rapport op 1 juli jl. en de vakantieperiode niet mogelijk gebleken het rapport nu te analyseren en een beleidsreactie op te stellen. U wordt daarom over ongeveer een maand nader geadviseerd over de nog op te stellen beleidsreactie. Bij die advisering zullen ook de conclusies van het onderzoek worden geduid.

- De evaluatie

Op 1 juni 2019 is Protocol 16 bij EVRM voor Nederland in werking getreden. Dit protocol biedt daartoe aangewezen hoogste rechterlijke instanties van verdragspartijen de mogelijkheid advies te vragen aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) over de uitleg of toepassing van het EVRM in een lopende zaak. Tijdens de parlementaire behandeling van de goedkeuringswet van Protocol 16 is door de toenmalig minister van Veiligheid en Justitie een evaluatie van de werking van het protocol toegezegd.²

---

¹ *Handelingen II 2016/17*, nr. 73, item 7.

² *Handelingen II 2016/17*, nr. 73, item 7.

In het onderzoeksrapport *Protocol 16 EVRM. Achtergronden, betekenis, effecten en ervaringen* is onderzocht hoe de invoering en toepassing van Protocol 16 van het EVRM tot dusver verloopt en hoe de benutting van het protocol kan worden verbeterd. De evaluatie is uitgevoerd in het licht van de twee hoofddoelen van Protocol 16: (1) het versterken van de dialoog tussen nationale hoogste rechters en het EHRM om zo te komen tot betere implementatie van het EVRM en (2) het verminderen van de werklast van het EHRM en daarmee het vergroten van de efficiency van de klachtafhandeling bij het EHRM.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
cluster mensenrechten

Datum
29 augustus 2023

Ons kenmerk
4869644

De onderzoekers concluderen onder meer dat op basis van het beperkte aantal gevraagde (9) en uitgebrachte (6) adviezen tot nu toe niet goed te zeggen is of de adviesprocedure positief bijdraagt aan de implementatie van het EVRM op nationaal niveau en het vergroten van de dialoog tussen nationale en Europese rechters. Niettemin wijzen alle voor het onderzoek geïnterviewde Nederlandse en buitenlandse rechters op de meerwaarde van Protocol 16 als het gaat om nieuwe rechtsvragen die de kern van een voorgelegde zaak betreffen en waarover nog geen duidelijke EHRM-rechtspraak voorhanden is. De onderzoekers concluderen voorts dat er grote twijfels bestaan over de efficiencyfunctie van Protocol 16. Tot slot formuleren de onderzoekers criteria om te bepalen of het indienen van een adviesverzoek zinvol is.

Het WODC heeft aangekondigd het rapport op 13 september a.s. beschikbaar te maken op de website van het WODC. Dat is ook het moment om het aan de Tweede Kamer aan te bieden. Bijgevoegde aanbiedbrief betreft een 'blanco' aanbieding aan de Kamer. Het is gezien de beschikbare tijd sinds de oplevering van het rapport op 1 juli jl. en de vakantieperiode niet mogelijk gebleken het rapport nu te analyseren en een beleidsreactie op te stellen. U wordt daarom over ongeveer een maand nader geadviseerd over de nog op te stellen beleidsreactie. Bij die advisering zullen ook de conclusies van het onderzoek worden geduid.

Bijlagen

1. Kamerbrief aanbieding WODC-rapport Protocol 16 EVRM;
2. J.H. Gerards e.a., *Protocol 16 EVRM. Achtergronden, betekenis, effecten en ervaringen*, 2023 Universiteit Utrecht;
3. Samenvatting van voornoemd onderzoeksrapport.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

